

El tribunal d'última instància

—em diu—, i jo estic disposada a fer el mateix, si tot continua igual.” La seua amiga Tamara, de vint-i-un anys, afegeix: “Les dones hem començat a actuar perquè ningú més no ho fa, i perquè ningú no es preocupa de Txetxènia.”

Els actes terroristes són un símptoma de desesperació i, mentre la situació continue paralitzada, els atacs suïcides de les dones joves txetxenes, i molts d'altres, es continuaran produint. Lyoma Sharmurzayev, director de Lamaz, una organització no governamental amb base a Ingushetia, em va dir que, segons creia, l'única solució al conflicte seria muntar una mena de fòrum cívica, una organització no estatal que fes de mitjancera en el conflicte, i on estaria representada una gran part de la societat civil. Fins ara, però, li ha estat impossible convèncer les autoritats russes o els rebels perquè tinguem en compte aquesta proposta.

Els txetxens amb què ha parlat volen que acabe la guerra, però la major part d'ells es decanten per fer costat als separatistes. Malgrat que, en començar la guerra, a principi dels noranta, hi havia gent que donava suport als russos, han anat retirant aquest suport a mesura que ha avançat la guerra.

Sembla que totes les famílies han patit víctimes. Els txetxens, ara per ara, veuen els russos com uns invasors incapaços de seguir les normes aplicables als conflictes bèl·lics: no intenten evitar les víctimes civils.

Hi ha alguna esperança de pau a Txetxènia, a la curta? En aquest viatge, no n'he vist cap, i els txetxens dubten molt que siga veritat el que diuen els russos, és a dir, que les eleccions presidencials acabaran amb el conflicte.

Els esdeveniments de l'11 de setembre de 2001, i també els de la recent guerra de l'Iraq, exigeixen que el Govern dels EUA intensifique els esforços per combatre el terrorisme. Per això és tan important que mostrem al món que estem disposats a fer complir les lleis que protegeixen els drets humans, d'una manera imparcial.

Per sort, els EUA encara tenen les eines necessàries per predicar amb l'exemple. La llei de reivindicació d'injustícies comeses contra els estrangers, que va aprovar el primer congrés el 1789, permet als estrangers —és a dir, als no ciutadans dels Estats Units— litigar en un tribunal federal per una “violació de dret internacional o d'un tractat dels Estats Units”. Més de dos-cents anys després, el 1992, va aparèixer la llei de protecció de víctimes de la tortura, que estableix el dret que tenen les víctimes —americanes o estrangeres, de la violència per part de l'estat i de les execucions sumàries de qualsevol país— de demandar-ho als tribunals dels EUA.

Malgrat aquests antecedents, però, el Departament de Justícia ha decidit impugnar l'aplicació d'aquestes lleis pels tribunals federals, quan el cas fa referència als drets humans. Per a l'administració, el fet de protegir els drets humans per mitjà d'un judici pot desbaratar les nostres relacions amb alguns aliats.

En un cas recent sobre l'esclavatge a Burma, el Departament de Justícia va al·legar que aquest tipus de judicis podien complicar la política exterior, perquè algunes nacions que ara per ara ajuden a combatre el terrorisme se'n podien sentir ofeses.

El 1992, el Departament de Justícia va fer un plantejament semblant. El Congrés ho va estudiar, i va rebutjar-lo, amb el vot, fins i tot, del president, George H. W. Bush. Tots dos estaments, la Presidència i el Congrés, van reconèixer que aquest tipus de judicis no tindrien èxit contra governs en actiu i contra líders amb immunitat. Només reeixirien en casos d'exmandataris i d'empreses que violen drets humans fonamentals reconeguts d'ençà del judici de Nuremberg.

“La credibilitat que tenim en la guerra contra el terrorisme només es fa palesa quan el nostre govern fa complir les lleis que protegeixen les víctimes innocents. Llavors és quan enviem el missatge adequat al món: que els Estats Units es prenen els drets humans seriosament”

Cal tenir en compte, però, que les dues lleis que hem citat cobreixen només les violacions extremes del dret internacional. Els jutges interpreten que la llei de reivindicació d'injustícies comeses contra els estrangers és aplicable només en els casos de genocidi, crims de guerra, pirateria, esclavatge, tortura, detenció il·legal i execució sumària. La llei de protecció a les víctimes de la tortura es limita a la tortura i a l'execució sumària. No hi ha lloc, per tant, per al relativisme moral.

La credibilitat americana en la guerra contra el terrorisme depèn de la mà ferma contra tot tipus d'actes terroristes, tant si els cometem els amics com els enemics. La credibilitat que tenim en la guerra contra el terrorisme només es fa palesa quan el nostre govern fa complir les lleis que protegeixen les víctimes innocents. Llavors és quan enviem el missatge adequat al món: que els Estats Units es prenen els drets humans seriosament.

Arlen Specter, republicà de Pennsilvània, és membre del Comitè Judicial del Senat

© The New York Times—EL TEMPS
Traducció: Maite Insa

Anne Nivat és autora de 'Chienne de Guerre: A Woman Reporter Behind the Lines of the War in Chechnya'

© The New York Times—EL TEMPS
Traducció: Maite Insa